

Załącznik Nr 1

**Program działania
Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. dr. Michała Marczaka w Tarnobrzegu**

Monika Sadkowska

MISJA

Misją Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Michała Marcza w Tarnobrzegu jest działalność służąca rozpoznaniu, rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb kulturalnych i edukacyjnych mieszkańców Tarnobrzega szczególnie w zakresie dostępu do źródeł wiedzy, informacji oraz ochrony dorobku kulturalnego środowiska, w którym funkcjonuje Biblioteka.

Celem MBP jest pełnienie roli centrum udostępniania zbiorów, informacji i aktywizacji kulturalnej środowiska lokalnego, w którym w sposób harmonijny i spójny będą łączyć się elementy biblioteki tradycyjnej z nowoczesnymi. Nieustanne dążenie aby MBP była dla mieszkańców miasta miejscem przyjaznym, rozpoznawalnym, cieszącym się ich zaufaniem i potrzebnym. Miejscem spotkań, integracji środowiska i profesjonalnie świadczonych usług.

Misja i cele realizowane będą poprzez:

- promowanie kultury ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych, regionalnych, narodowych,
- dbanie o zachowanie tożsamości kulturowej, przynależności do społeczności lokalnej,
- systematyczne wzbogacanie zbiorów Biblioteki o nowości wydawnicze, gromadzenie wydawnictw regionalnych,
- opracowanie, udostępnianie zbiorów oraz ich ochronę,
- digitalizację zbiorów,
- bieżącą selekcję, wycofywanie zbiorów zniszczonych, zdezaktualizowanych, ubytkowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami, okresowe kontrole zbiorów,
- prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjno-kulturalnej,
- analizę struktury społecznej miasta, potrzeb i preferencji użytkowników zarówno tych, którzy korzystają z biblioteki, jak i tych, których należy pozyskać,
- stworzenie użytkownikom, zwłaszcza dzieciom i młodzieży, dogodnych warunków do korzystania z biblioteki. Rozbudzanie, kształtowanie i umacnianie w nich nawyków czytelniczych,
- wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom czytelników i tworzenie przyjaznej atmosfery, życzliwych relacji, które będą wyróżniać bibliotekę spośród innych placówek,

- kształtowanie i podnoszenie poziomu czytelnictwa, wiedzy i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii,
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnym, seniorom dostępu do świadczonych usług i otoczenie ich szczególną troską,
- podnoszenie wiedzy na temat historii naszego miasta i regionu,
- poszerzanie zakresu stosowania nowych technologii wspomagających pracę i obsługę użytkowników,
- dbanie o rozwój pracowników oraz stworzenie im możliwie najdogodniejszych warunków pracy,
- dostosowanie infrastruktury do realizowanych zadań,
- budowanie konstruktywnej współpracy z organami samorządu terytorialnego, innymi bibliotekami, instytucjami kultury, placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi.

WIZJA działalności MBP w Tarnobrzegu na lata 2022 - 2026

Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Michała Marczaka w Tarnobrzegu jest jedną z czołowych i wyróżniających się instytucji kulturalnych w mieście, udostępniającą użytkownikom bogate i różnorodne zbiory, skomputeryzowaną, wdrażającą nowe usługi, wykorzystującą nowoczesne technologie informacyjne, prowadzącą szeroką działalność popularyzującą książkę i czytelnictwo. Otwarta na potrzeby użytkowników w różnym wieku i o zróżnicowanych zainteresowaniach i pasjach, obsługiwana przez doświadczoną kadrę jest obdarzona dużym zaufaniem społecznym.

Uznana marka MBP wynika z jej długoletniej tradycji dobrego funkcjonowania i aktywności kulturalnej, sięgającej 1946 roku, kiedy to na mocy Uchwały Powiatowej Rady Narodowej utworzona została Powiatowa Biblioteka Publiczna a dwa lata później Biblioteka Miejska, z połączenia których w 1955 roku powstała Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Tarnobrzegu. Obecnie MBP w Tarnobrzegu jest samorządową instytucją kultury prowadzoną przez Miasto Tarnobrzeg, wpisana do Rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Organizatora pod numerem 3, należąca do ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Nadzór

merytoryczny nad jej działalnością sprawuje Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie.

MBP tworzą Biblioteka Główna oraz 8 filii bibliotecznych zlokalizowanych na tarnobrzeskich osiedlach.

Bibliotekę charakteryzuje uniwersalny charakter zbiorów, znacząca liczba użytkowników, rozwijane zasoby cyfrowe, duża oferta wydarzeń kulturalnych i swoistych form pracy oświatowej, jak również otwartość na współpracę kulturalną z regionalnymi i ogólnopolskimi instytucjami i organizacjami.

Biblioteka nie może jednak poprzestać na dotychczasowych działaniach i stać w miejscu lecz ciągle rozwijać się w oparciu o najnowocześniejsze standardy bibliotekarstwa publicznego i unowocześniać wraz z nowymi tendencjami i oczekiwaniami użytkowników. Nieustająco dążyć aby być przyjazną, otwartą, atrakcyjną czyli potrzebną i ważną dla lokalnej społeczności, identyfikować nowe potrzeby kulturalne użytkowników i dostosowywać do nich ofertę usług. Nieodzowna jest również ciągła gotowość Biblioteki do zmian w sposobie jej funkcjonowania.

Dlatego też równocześnie z deklaracją kontynuowania dotychczasowej działalności MBP, dostrzegam ważne wyzwania i obszary problemowe, które wymagać będą analizy i podjęcia działań w kolejnych latach jej funkcjonowania. Do najistotniejszych należą:

Kształtowanie zbiorów

Na koniec 2021 roku MBP w Tarnobrzegu posiadała 218 016 wol. książek i czasopism oprawnych o wartości 2 901 077,66 zł, w tym 84 702 wol. to literatura piękna dla dorosłych, 62 290 literatura piękna dla dzieci i młodzieży, 69 030 literatura niebeletrystyczna, oraz 33 830 jednostek zbiorów specjalnych o wartości 195 166,18 zł, wśród nich największy zbiór stanowią audiobooki, książka mówiona na kasetach magnetofonowych, filmy, płyty muzyczne, przeźrocza oraz książki dźwiękowe przeznaczone dla osób niewidomych i słabowidzących, w tym książki w formacie Daisy i cyfrowe książki w formacie Czytak. Zbiory biblioteczne dopełniają prenumerowane czasopisma oraz gromadzone od wielu lat dokumenty życia społecznego. Kierując się potrzebami czytelników od roku ubiegłego MBP zapewnia dostęp użytkownikom do serwisu Legimi – mobilnej wypożyczalni e-booków , audiobooków i synchrobooków. Udostępnia również czytelnikom cyfrową bibliotekę publikacji naukowych – Academicę.

Polityka kształtowania zbiorów biblioteki ma wielki wpływ na zainteresowanie nimi czytelników oraz kształtowanie preferencji czytelniczych. W najbliższych latach duży nacisk należy położyć na zwiększenie ilości oferowanych nowych tytułów oraz różnorodnej ich formy, w tym zapewnienie w szerszym zakresie dostępu do audiobooków i książki elektronicznej. Tylko systematycznie powiększane i urozmaicone pod względem nośników zbiory, będą atrakcyjną ofertą biblioteczną przyciągającą do Biblioteki różne grupy odbiorców. Dostęp do zbiorów zapewniony będzie poprzez ich zakup, pozyskane dla Biblioteki dary, jak również poprzez subskrypcję dostępu do serwisów takich jak np. Legimi.

Gromadzenie zbiorów powinno również w większym stopniu uwzględniać potrzeby specjalnych grup czytelników, w tym osób starszych oraz osób z dysfunkcjami wzroku i słuchu. Stąd też w większym zakresie należy pozyskiwać m.in. książki wydrukowane większą czcionką, książki dźwiękowe i filmy z audiodeskrypcją dla niewidomych i słabowidzących oraz filmy dla niesłyszących z listą dialogową bądź z tłumaczeniem na język migowy.

W związku z tym, że w naszym mieście zamieszkali uchodźcy wojenni z Ukrainy, należy stosownie do występujących potrzeb, wzbogacić zbiory obcojęzyczne o literaturę w języku ukraińskim dla dzieci i młodzieży oraz czytelników dorosłych, jak również o literaturę dwujęzyczną polsko-ukraińską. Z myślą o czytelnikach narodowości ukraińskiej dostrzegam ewentualną potrzebę przetłumaczenia formularza zapisu na język ukraiński oraz postanowień Regulaminu udostępniania zbiorów. W tym celu należy nawiązać współpracę z wolontariuszami znającymi język ukraiński.

Ponadto należy w najwyższym stopniu uwzględniać wpływ czytelników, ich upodobań lekturowych na zakup nowości.

Zbiory regionalne

Księgozbiór regionalny MBP jest bezcennym źródłem informacji o życiu społeczno-kulturalnym, ekonomicznym i historycznym Tarnobrzega i okolic. Zasób liczący ponad 1100 wol. zawiera liczne, również unikalne, wydania, w tym monografie, albumy, słowniki dokumentujące historię naszego miasta i sąsiednich miejscowości, jak również dotyczy wybranych dziedzin życia np. szkolnictwa, organizacji sportowych, folkloru, turystyki, ochrony środowiska, służby zdrowia. W zbiorach znajdują się również książki z literatury pięknej, których autorami są osoby związane z Tarnobrzegiem.

Ważne miejsce wśród zbiorów regionalnych zajmuje, tworzona przez pracownika Biblioteki, Bibliografia Tarnobrzega zawierająca artykuły z gazet i czasopism oraz publikacje dotyczące miasta i osób z nim związanych, które ukazały się od 1999 roku. Łącznie 16 tomów w wersji drukowanej. Od 2015 roku Bibliografia tworzona jest w wersji elektronicznej, początkowo w programie MAKBN, kolejno w systemie MAK+ a obecnie od 2021 roku w nowym programie Bibliografia Regionalna.

Księgozbiór regionalny w kolejnych latach na bieżąco będzie powiększany o nowości wydawnicze oraz publikacje wydane w latach wcześniejszych, które nie są wznawiane a pozyskiwane od właścicieli prywatnych oraz z antykwariatów. Prace nad Bibliografią Tarnobrzega również będą kontynuowane.

Wykorzystanie zbiorów Czytelni Głównej.

Od kilku lat w MBP w Tarnobrzegu, podobnie jak w innych bibliotekach publicznych w kraju, obserwowany jest spadek liczby udostępnionych zbiorów na miejscu w czytelniach. Księgozbiór prezencyjny, w tym jego największy zbiór zgromadzony w Czytelni Głównej, obecnie w dużej części jest nieaktywny. Ponadto, trwająca od 2020 roku pandemia COVID-19 oraz czasowe zamknięcie czytelni w wyniku obostrzeń pandemicznych, spowodowały jeszcze mniejsze zainteresowanie czytelników prezencyjną formą udostępniania zbiorów. Zbiory Czytelni Głównej liczące 26 147 wol. to przede wszystkim literatura naukowa i popularnonaukowa, której stopień wykorzystania obecnie jest niezadowalający. Stąd też należy podjąć działania mające wpływ na większe zainteresowanie tymi zbiorami. Zamierzam już w II półroczu 2022 roku wprowadzić system krótkoterminowego, na okres 2 tygodni, wypożyczania na zewnątrz znacznej części księgozbioru Czytelni Głównej, z wyłączeniem publikacji unikatowych i cennych. Oferowany do tej pory system wypożyczeń weekendowych nie zadawałał czytelników.

Dzięki tej zmianie Czytelnia zwiększy zakres swoich usług, wzrośnie wykorzystanie zgromadzonych w niej zbiorów a Biblioteka pozyska większą liczbę nowych czytelników, zwłaszcza uczniów i studentów. Można założyć, że zwiększy się również zainteresowanie czytelników usługami informacyjnymi świadczonymi przez Czytelnię.

Kolejnym krokiem w dalszej perspektywie, zmierzającym do poprawy wykorzystania księgozbioru zgromadzonego w Czytelni Głównej może być utworzenie na jego bazie nowej

agendy - wypożyczalni literatury popularnonaukowej. Wypożyczalnia dla dorosłych mogłaby wówczas ukierunkować swoje zbiory wyłącznie na literaturę piękną. Taki krok wymaga jednak zmian organizacyjnych i nakładów finansowych związanych, m.in. z wydzieleniem powierzchni, lub pozyskaniem nowej, zaaranżowaniem jej i doposażeniem. Takie rozwiązanie można by wziąć pod uwagę np. przy gruntownym remoncie Biblioteki i przeprojektowaniu jej wnętrza.

Czytelnictwo

Ważnym zadaniem MBP w Tarnobrzegu jest kształtowanie poziomu czytelnictwa i zachęcanie mieszkańców do sięgania po książkę, jak również dbałość o wysoki poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym. Podstawowym wyzwaniem MBP w Tarnobrzegu jest zwiększenie poziomu czytelnictwa, które w okresie pandemii przyjęło tendencję spadkową. Przed pandemią, przez kilka kolejnych lat MBP odnotowywała wzrosty zarówno w liczbie czytelników, odwiedzin, jak i wypożyczeń księgozbioru mimo, że w skali kraju biblioteki publiczne odnotowywały w tych kategoriach spadki. Na koniec 2021 roku liczba wypożyczeń na 1 czytelnika wprawdzie wzrosła (w 2021: 26,4 wypożyczenia na 1 osobę zarejestrowaną, w 2020 : 25,4 wypożyczeń) co oznacza, że średnio czytelnicy sięgali po znacznie więcej woluminów, to jednak liczba zarejestrowanych czytelników kształtowała się na niższym poziomie w porównaniu do lat wcześniejszych. W Tarnobrzegu w 2021 roku z Biblioteki Głównej oraz filii korzystało 8812 czytelników (w 2020 r. : 9652 czytelników), odnotowano 223 586 wypożyczeń księgozbioru (w 2020 r.: 236 651 wypożyczeń) .

W kierunku zwiększenia poziomu czytelnictwa należy podjąć następujące działania:

1. Wzbogacanie zbiorów biblioteki o nowości czytelnicze w sposób ciągły i systematyczny, odpowiadający oczekiwaniom wszystkich grup czytelniczych.
2. Dostosowanie oferty usług biblioteki do potrzeb różnych środowisk i grup wiekowych użytkowników. Zwrócenie szczególnej uwagi na rozszerzenie oferty skierowanej do środowisk, które w znikomym zakresie lub w ogóle nie korzystają z usług biblioteki.
3. Prowadzenie szerokiej i różnorodnej działalności promującej czytelnictwo. Organizowanie wydarzeń kulturalnych zachęcających do sięgania po książkę. Działaniami w zakresie rozbudzania i kształtowania potrzeb czytelniczych należy objąć zwłaszcza najmłodsze dzieci.

4. Wprowadzanie niestandardowych form promocji czytelnictwa, pokazujących wartość literatury. Przeprowadzanie akcji przekonujących do czytania i pokazujących jak ważna i potrzebna jest biblioteka.
5. Oprócz tradycyjnych spotkań w bibliotece wprowadzenie na stałe, sprawdzonych, cieszących się powodzeniem w pandemii, form hybrydowych i online.
6. Rozwój udogodnień elektronicznych związanych z korzystaniem ze zbiorów biblioteki (np. samoobsługowy zapis do biblioteki, samodzielna prolongata książek).
7. Docieranie w sposób skuteczny do jak najszerszego grona mieszkańców z ofertą czytelniczą i kulturalną np. poprzez media lokalne i społecznościowe.

Wdrażanie i wykorzystywanie nowych technologii informatycznych

Wymogiem współczesnych bibliotek jest wdrażanie i wykorzystywanie nowych technologii cyfrowych w prowadzeniu swojej działalności. Oprócz komputeryzacji wszystkich procesów bibliotecznych nieodzownym i pożądanym stało się prowadzenie usług informacyjnych wykorzystujących technologie cyfrowe, cyfryzacja piśmiennictwa oraz udostępnianie e-booków i audiobooków. Nowe technologie dają większe możliwości funkcjonowania w różnych warunkach i okolicznościach, np. takich jak warunki pandemiczne.

Biblioteka wdrożyła wiele nowoczesnych usług dla użytkowników, które w znacznym stopniu ułatwiają im korzystanie z zasobów bibliotecznych. Dzięki funkcjonalnościom systemu bibliotecznego MAK+ czytelnicy mają dostęp do wielu udogodnień jakie zapewnia im system w trybie zdalnym. Czytelnicy posługują się jedną kartą biblioteczną, która umożliwia im korzystanie ze zbiorów w Bibliotece Głównej oraz filiach, mają możliwość logowania się na swoje konto czytelnicze, sprawdzenia stanu konta, zamawiania i rezerwowania książek poprzez internet.

W kolejnych latach 2022 – 2026 w MBP w Tarnobrzegu będą podejmowane działania w zakresie utrzymania i rozwijania elektronicznych usług bibliotecznych w oparciu o system MAK+, na bieżąco wdrażane będą nowe funkcjonalności systemu dla czytelnika i bibliotekarza. Modernizowany będzie sprzęt komputerowy wykorzystywany w bibliotece, systematycznie wymieniany będzie przestarzały sprzęt na nowy.

Pożądanym jest zakup tabletów dla Oddziału dla dzieci i młodzieży. Za pomocą tabletów, udostępnianych na miejscu w bibliotece lub wykorzystywanych podczas organizowanych zajęć, bibliotekarze będą mogli skutecznie zachęcać użytkowników, zwłaszcza młodzież, do uczenia się, tworzenia treści multimedialnych, korzystania z książek, które mają wzbogacone treści o interaktywne elementy dzięki wykorzystaniu rozszerzonej rzeczywistości. Jednocześnie będą mogli pokazywać, że obecne w bibliotece nowe technologie, dobrze wspierają najważniejszy element biblioteczny – książkę.

Digitalizacja zbiorów

Digitalizacja zbiorów, to proces polegający na przekształcaniu ich formy analogowej na cyfrową. Dzięki digitalizacji w zakres ochrony zbiorów wchodzi nie tylko bezpieczne warunki ich przechowywania, ale także działania zabezpieczające treść zbiorów. Na skutek jej zastosowania poprawie ulega zarówno ochrona wydawnictw drukowanych, jak i dostęp do wielu kategorii zbiorów. Dodatkową zaletą jest to, że fizyczne oddalenie odbiorcy informacji od jej źródła traci na znaczeniu, gdyż materiały są dostępne w sieci.

MBP w Tarnobrzegu od 2011 roku prowadzi cyfryzację zbiorów własnych, które publikuje w Tarnobrzeszkiej Bibliotece Cyfrowej. Są to dotyczące Tarnobrzega książki, czasopisma, archiwalne zdjęcia, druki ulotne, dokumenty życia społecznego. Na koniec 2021 roku w TBC znajdowało się 5121 dokumentów. W latach 2022 – 2026 planowane jest sukcesywne powiększanie zasobów cyfrowych publikowanych w TBC.

W miarę posiadanych środków przewiduje się doposażenie pracowni digitalizacji w nowoczesny sprzęt i oprogramowanie umożliwiające skanowanie wielostronicowych materiałów piśmienniczych. Otworzyłyby to nowe możliwości w tym zakresie, np. rozszerzenie tej usługi o zbiory powierzone przez inne instytucje i osoby prywatne.

Współpraca

Codzienną przestrzenią prowadzenia współpracy Biblioteki z innymi instytucjami, w większej części, pozostaje środowisko lokalne i miejskie. Najczęściej partnerami podejmowanych działań przez MBP są miejskie placówki oświatowe jak przedszkola, szkoły o różnym stopniu nauczania, szkoły wyższe jak Państwowa Uczelnia Zawodowa w Tarnobrzegu,

instytucje kultury, jak Tarnobrzesci Dom Kultury, Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzega, Regionalne Centrum Promocji Natura 2000 – Tarnobrzaska Dolina Wisly, instytucje, organizacje i stowarzyszenia wspierajace rozwój lokalny, stowarzyszenia osób z niepełnosprawnościami i senioralne, w tym Koło Polskiego Związku Niewidomych w Tarnobrzegu, Tarnobrzaska Rada Seniorów, Dom Dziennego Pobytu, Uniwersytet Trzeciego Wieku . Współpraca ta owocuje organizacją różnych wydarzeń kulturalnych i zajęć edukacyjnych, prowadzeniem wspólnych projektów, wymianą materiałów informacyjnych, integracją działań promocyjnych.

W zależności od rodzaju i typu projektu MBP będzie kontynuować lub nawiązywać partnerstwo z instytucjami, stowarzyszeniami i placówkami prowadzącymi działalność ponadregionalną i ogólnopolską, wspierającymi i wzmacniającymi rolę bibliotek, inicjującymi ogólnopolskie kampanie czytelnicze, prowadzącymi działalność szkoleniową dla bibliotekarzy, zarządzającymi projektami, które wspierają rozwój czytelnictwa i infrastruktury bibliotek, opracowują i oferują różne nowatorskie rozwiązania informatyczne dla bibliotek. Do nich należą m.in.: Biblioteka Narodowa, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Good Books. MBP kontynuować będzie również współpracę z Instytutem Książki, który jest również twórcą oraz instytucją odpowiedzialną za rozwój zintegrowanego systemu bibliotecznego MAK+ zastosowanego do obsługi wszystkich procesów bibliotecznych MBP w Tarnobrzegu oraz z Trzecią Stroną, która jest twórcą i zarządcą innowacyjnego programu do opracowywania i udostępniania Bibliografii Regionalnej, zastosowanego w MBP w Tarnobrzegu.

Ważną jest i będzie również ścisła współpraca z bibliotekami publicznymi różnych szczebli, zwłaszcza w zakresie nadzoru i wzajemnego wsparcia merytorycznego. Wiodące w tej współpracy będą Biblioteka Narodowa oraz Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie. MBP prowadziła będzie również współpracę z wieloma bibliotekami w kraju w zakresie wypożyczeń międzybibliotecznych, wymiany doświadczeń i informacji o dobrych praktykach bibliotekarskich.

Do współpracy w ramach prowadzenia Tarnobrzesciej Biblioteki Cyfrowej zapraszane będą kolejne osoby, stowarzyszenia, instytucje posiadające zasoby piśmiennicze, które za ich zgodą można będzie poddać cyfryzacji i publikacji.

Niezwykle ważną jest także współpraca z mediami oraz samorządem lokalnym, od której zależy również powodzenie i skuteczność w realizacji zamierzeń, społeczne postrzeganie,

rozpoznawalność, akceptacja czy nawet zaangażowanie i udział społeczności lokalnej w działaniach biblioteki. Docieranie do mediów jest jednym z podstawowych sposobów kreowania dobrego wizerunku instytucji.

Działalność popularyzująca czytelnictwo

Biblioteka prowadzi szeroką działalność na rzecz upowszechniania czytelnictwa poprzez realizowanie wielu wydarzeń pokazujących zalety sięgania po książkę. Formy działań są różnorodne i zależne od tego do jakich grup odbiorców są kierowane. Wiele z tych form, zwłaszcza cykliczne, wpisały się już na stałe do kalendarza miejskich imprez.

Podobnie jak w latach poprzednich dużą uwagę Biblioteka będzie zwracała na promocję czytelnictwa, działania animacyjne oraz wprowadzanie nowych form uczestnictwa w kulturze, w których naczelną rolę zajmie książka. Kluczową w tych działaniach będzie promocja dorobku kulturalnego Tarnobrzega, udział w niej miejscowych twórców: pisarzy, poetów, artystów, regionalistów, dla których organizowane będą spotkania autorskie, promocje książek, wieczory poetyckie.

Kontynuowana będzie intensywna praca nad inicjacją czytelniczą wśród najmłodszych poprzez ich systematyczny udział w organizowanych przez MBP spotkaniach z książką, konkursach, akcjach i zabawach czytelniczych zachęcających do kontaktu z książką, czy też np. założenie Klubu Czytających Rodzin.

Dostrzegam konieczność poszerzenia oferty działań biblioteki na rzecz młodzieży poprzez organizację różnorodnych, nowoczesnych form edukacyjnych, jaką jest np. grywalizacja, zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego i nowoczesnych technologii informatycznych, założenie Młodzieżowego Dyskusyjnego Klubu Książki czy też organizowanie spotkań autorskich z autorami poczytnych książek wśród młodzieży.

Ważną grupę odbiorców stanowią osoby o specjalnych potrzebach: niepełnosprawne, w tym z dysfunkcją wzroku oraz seniorzy. Biblioteka kierować będzie do tych grup specjalną ofertę proponując różne formy przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, sprzyjające integracji międzypokoleniowej, promujące twórczość seniorów i osób niepełnosprawnych,

aktywizujące do uczestnictwa w życiu kulturalnym. Będą to np. warsztaty i zajęcia z edukacji komputerowej przydatnej w codziennym życiu, profilaktyki prozdrowotnej, wystawy i spotkania promujące działalność artystyczną seniorów i osób niepełnosprawnych, udział w projektach i wydarzeniach organizowanych przez MBP.

W kolejnych latach MBP kontynuować będzie organizację sprawdzonych i cieszących się dużym zainteresowaniem wydarzeń i form pracy, takich jak:

- ogólnopolskie akcje i projekty: Tydzień Bibliotek, Noc Bibliotek, Cała Polska Czyta Dzieciom – Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom, Narodowe Czytanie, Dyskusyjny Klub Książki, Mała Książka – Wielki Człowiek,
- akcje miejskie i ważne rocznice historyczne miasta m.in.: Zima w mieście, Lato w mieście, Dzień Żołnierzy Wyklętych – Hieronim Dekutowski, Międzynarodowy Dzień Pamięci o ofiarach Holokaustu, Marsz pamięci - w rocznicę wypędzenia żydowskich mieszkańców Tarnobrzega,
- wydarzenia cykliczne: np. Światowy Dzień Poezji, Międzynarodowy Dzień Książki dla dzieci, Kalendarz świąt nietypowych, Dzień Ziemi, Dzień Kubusia Puchatka, Bajkowe poranki, Bajkowy alfabet, W krainie wyobraźni, Rozmowy o książkach, Wielkie problemy małych dzieci,
- spotkania autorskie z pisarzami, fotografami, podróżnikami, przyrodnikami oraz innymi ludźmi z pasją,
- wystawy czasowe ze zbiorów własnych, wypożyczonych z muzeów, od osób prywatnych, m.in. nawiązujące do przypadających w danym roku rocznic i jubileuszy, ekspozycje twórczości tarnobrzeskich artystów,
- konkursy: czytelnicze, literackie, plastyczne, fotograficzne, recytatorskie,
- lekcje biblioteczne,
- zajęcia edukacyjne,
- wykłady, prelekcje
- spotkania z książką,
- maratony czytania.

Biblioteka w najbliższych latach będzie również uczestniczyć w projektach innych instytucji i stowarzyszeń promujących czytelnictwo. W 2022 roku są to projekty: „100 lecie Powiatowego Towarzystwa Pszczelniczego” Rejonowego Koła Pszczelarzy,

„Festiwal Stanisława Jachowicza” Tarnobrzeskiego Domu Kultury, „Tarnobrzaska Szafa Pamięci” Tarnobrzeskiego Towarzystwa Historycznego.

Promocja

Niezwykle ważnym działaniem współczesnej instytucji kultury jest kreowanie i utrwalanie swojej marki poprzez pozytywny przekaz o swojej działalności, czyli jej promocję.

Szansą dla jeszcze lepszej promocji biblioteki, rozumianej jako skutecznej komunikacji z otoczeniem, w tym mediami, instytucjami, organizacjami, firmami, użytkownikami indywidualnymi, będzie realizacja następujących działań:

- dbanie o jak najszybsze przekazywanie informacji w mediach, w tym w mediach społecznościowych, dotyczących jak najszerszego zakresu działań biblioteki, w tym organizowanych wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, organizowanych spotkań, akcji czytelniczych, wystaw, konkursów, warsztatów, wydawnictw własnych, zasobów cyfrowych, nabytych do swoich zasobów nowości wydawniczych, nowych usług i rozwiązań wdrażanych w bibliotece,
- docieranie z ofertą również bezpośrednio do zainteresowanych osób,
- szkolenie pracowników w zakresie zasad prowadzenia skutecznych działań promocyjnych w social mediach, wykorzystywania dostępnych narzędzi i sposobów promocji,
- organizacja i koordynacja wszystkich imprez kulturalnych w bibliotece,
- kontynuacja działań online, które są już nieodzownym elementem pracy i promocji biblioteki,
- szeroka współpraca w zakresie promocji z miejskimi instytucjami kultury, placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi.

Należy stale weryfikować i dopracowywać formuły promocji działalności Bibliotek, aby docierała ona do wielu środowisk i poszerzała krąg uczestników wydarzeń.

Ważnym wyzwaniem MBP będzie również zmiana przestarzałej już strony internetowej na nową, która stanie się nowoczesną wizytówką Biblioteki.

Pracownicy biblioteki

Pracownicy stanowią potencjał biblioteki, który wpływa w dużej mierze na jej kształt. Zamierzeniem moim jest budowanie aktywnego i zaangażowanego zespołu pracowników, świadomego celu swojej pracy, przekonanych o osobistym wpływie na kształt i sposób funkcjonowania biblioteki. Dlatego też planuję zwrócić szczególną uwagę na podnoszenie kompetencji wśród pracowników, zwłaszcza pracowników nowozatrudnionych i z krótkim stażem pracy, poprzez ich udział w szkoleniach, warsztatach, seminariach dotyczących m.in. różnych aspektów funkcjonowania biblioteki, prowadzenia nieszablonowych form popularyzacji czytelnictwa, działań animacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i osób dorosłych, wykorzystywania w bibliotece nowych mediów i technologii, pisania projektów, obsługi osób ze szczególnymi potrzebami. Działania te są niezbędne dla biblioteki i z dużą intensywnością powinny obejmować jak największą część zatrudnionej kadry. Wszyscy pracownicy merytoryczni powinni co najmniej raz w roku uczestniczyć w szkoleniu zawodowym.

W kolejnych latach, z powodu m.in. nieuniknionej fluktuacji kadr i w celu optymalizacji pracy i zatrudnienia, pożądane jest zatrudnianie osób z wykształceniem kierunkowym lub kwalifikacjami pokrewnymi, przydatnymi w realizacji misji i celów biblioteki. Na lokalnym rynku pracy brakuje jednak wykształconych, przygotowanych do pracy, bibliotekarzy. Napływ kadry bez wykształcenia kierunkowego wymaga długiego procesu zdobywania kompetencji, niezbędnych do pracy umiejętności i fachowej wiedzy, koniecznej do prawidłowego i sprawnego wykonywania zadań. Stąd też planuję, odpowiednio wczesne w miarę możliwości, współdziałanie z Powiatowym Urzędem Pracy w celu pozyskiwania stażystów.

Filie biblioteczne

Mając na względzie odpowiedni dostęp społeczności lokalnej do książki i usług bibliotecznych sieć Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Michała Marcza w Tarnobrzegu, oprócz wiodącej Biblioteki Głównej zlokalizowanej w centrum Miasta, tworzy 8 filii bibliotecznych mieszczących się w tarnobrzeskich osiedlach:

- Filia nr 1- os. Serbinów,
- Filia nr 2- os. Siarkowiec,
- Filia nr 3- os. Miechocin,

- Filia nr 4- os. Mokrzeszów,
- Filia nr 5- os. Wielowieś,
- Filia nr 6- os. Sobów,
- Filia nr 7- os. Dzików,
- Filia nr 8- os. Przywiśle.

Filie dysponują własnym księgozbiorem o uniwersalnym profilu, obsługiwane są przez etatowych pracowników, obsługują wszystkie grupy użytkowników, z reguły mieszkańców osiedli, na których są zlokalizowane. Swoimi zbiorami oraz wielofunkcyjnością wyróżnia się Filia nr 1, która oprócz tradycyjnego, uniwersalnego księgozbioru zgromadzonego i udostępnianego w Wypożyczalni dla dorosłych i Oddziale dla dzieci, gromadzi i udostępnia w Oddziale muzyczno-fonograficznym zbiory specjalne, w tym audiobooki, filmy, płyty muzyczne, książki multimedialne w formacie Daisy, książki dźwiękowe w formacie Czytak, zbiory ilustracyjne i przeźrocza. Zasoby oddziału wyróżnia również księgozbiór muzyczny i obcojęzyczny. Filia nr 1 specjalizuje się w obsłudze osób niewidomych i słabowidzących.

Poza działalnością podstawową filie biblioteczne prowadzą również działalność rozszerzoną, popularyzującą książkę i czytelnictwo, organizując np. spotkania z książką, konkursy, różnorodne zajęcia literackie i edukacyjne. Na płaszczyźnie kulturalnej pełnią również rolę integrującą środowisko osiedla.

Spośród 8 filii 6 zlokalizowanych jest w budynkach samorządowych, natomiast dwie mieszczą się: jedna w budynku parafialnym, druga w budynku Tarnobrzskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Filie funkcjonują w dobrych warunkach z wyjątkiem Filii nr 5 i Filii nr 8. W przypadku Filii nr 5 działania powinny zmierzać w kierunku remontu pomieszczeń, natomiast jeśli chodzi o Filie nr 8 konieczne jest znalezienie lokalu większego i przeniesienie tam biblioteki.

Zarządzanie

W zakresie zarządzania instytucją na bieżąco analizowana będzie struktura organizacyjna instytucji oraz weryfikacji podlegać będą stanowiska pracownicze w poszczególnych działach i filiach pod kątem obciążeń i realizacji powierzonych zadań.

Pod uwagę brane będą niezbędne zmiany zakresu obowiązków pracowników oraz przesunięć i awansów.

Dopracowany będzie również system komunikacji wewnętrznej w bibliotece.

Jeżeli chodzi o organizację pracy i pożądaną jej efekt, zamierzam zwiększyć powoływanie określonych zespołów do realizacji konkretnych projektów i zadań, co będzie również sprzyjało kształtowaniu zdolności interpersonalnych pracowników.

Finanse

Podstawą finansowania MBP muszą być środki pochodzące z budżetu Miasta w postaci dotacji podmiotowej oraz celowej. Jednak zadaniem biblioteki jest czynić starania aby finansowanie uzupełnić o środki zewnętrzne, pochodzące m.in. z ogólnopolskich programów skierowanych do instytucji kultury, od sponsorów, czy też od stowarzyszeń i fundacji działających na rzecz rozwoju czytelnictwa. Fundusze zewnętrzne powinny partycypować np. w kosztach zakupu zbiorów do biblioteki czy promocji czytelnictwa.

Gospodarowanie finansami będzie celowe, oszczędne i efektywne, zgodne z przepisami Ustawy o finansach publicznych.

Inwestycje

Poza wyżej opisanymi działaniami i celami dostrzegam, pożądaną dla MBP, inwestycje uzależnione od pozyskania zewnętrznych środków finansowych w porozumieniu i ścisłej współpracy z Organizatorem oraz potrzebę umieszczenie tych zadań w strategii rozwoju Miasta. Są to następujące zadania:

- przebudowa i modernizacja wnętrza budynku Biblioteki Głównej, przystosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych (windy), adaptacja podcieni, remont elewacji. Przeprowadzane bieżące remonty pomieszczeń pozwalają jedynie utrzymać ich estetykę, niemniej jednak nie poprawiają w znaczący sposób warunków funkcjonowania instytucji, nie pozwalają na dostosowanie do wymogów współczesności i wdrożenia nowoczesnych trendów funkcjonowania bibliotek publicznych, nie zwiększają jej funkcjonalności i powierzchni użytkowej,

- poprawa poziomu efektywności energetycznej budynków bibliotecznych,
- rewitalizacja terenu wokół Biblioteki, poprawa estetyki i stworzenie miejsca do przeprowadzania zajęć, spotkań i odpoczynku na świeżym powietrzu. / np. utworzenie letniej czytelnicy /,
- remont Filii nr 5 zlokalizowanej na osiedlu Wielowieś,
- pozyskanie lokalu o większej powierzchni dla Filii nr 8 zlokalizowanej na osiedlu Przywiśle,
- utworzenie nowoczesnej mediateki np. w powstającej galerii handlowej.

Inwestycje te, o charakterze długoterminowym, pozwoliłyby na przeobrażenie MBP w nowoczesną, na miarę XXI wieku Książnicę, podążającą za najnowszymi globalnymi trendami, będącą wizytówką Miasta.

*zespółem
i dzieł*

PREZYDENT MIASTA
Dariusz Bożek